

Mål C-205/23**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

28 mars 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Tribunalul București (Förstainstansdomstolen i Bukarest, Rumänien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

24 februari 2023

Klagande:

Engie România SA

Motpart:

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

Saken i det nationella målet

Överklagande av den dom varigenom Judecătoria Sectorului 4 București (Domstolen i första instans i Bukarests fjärde domkrets) ogillade Engie România SA:s överklagande (*plângerea contravențională*) av ett protokoll om konstaterande av och sanktion för administrativa överträdelser utfärdat av Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (energitillsynsmyndigheten) (nedan kallad ANRE), eftersom det saknade grund.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande har framställts med stöd av artikel 267 FEUF och avser tolkningen av artikel 3.1 i direktiv 2009/73/EG, artiklarna 50, 52.1 och 52.3 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och proportionalitetsprincipen.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1) Kan ett påstått åsidosättande av det transparenskrav som åvilar leverantörer av naturgas gentemot hushållskunder – vilket har införlivats med den nationella lagstiftningen och enligt denna lagstiftning anses vara en administrativ överträdelse (*contravenția*) – medföra att den behöriga nationella myndigheten även får ålägga en leverantör av naturgas att gentemot konsumenterna tillämpa ett pris som fastställs på administrativ väg utan att beakta principen om fri prissättning på naturgasmarknaden, vilken fastställs i artikel 3.1 i direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG?

2) Kan den omständigheten att en leverantör av naturgas påförs en sanktion av såväl den nationella konsumentskyddsmyndigheten som den nationella energitillsynsmyndigheten på så sätt att leverantören genom två separata protokoll om konstaterande av administrativ överträdelse åläggs att vidta samma åtgärder (kumulering av administrativa beslut med åläggande om att vidta åtgärder) anses vara en motiverad begränsning av principen *ne bis in idem*, enligt artikel 52 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, eller strider ovanstående mot denna princip?

Är en sådan kumulering av beslut från olika myndigheter med åläggande om att vidta samma åtgärder, för samma sak, förenlig med proportionalitetsprincipen?

Anförda unionsbestämmelser

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna: artiklarna 50, 52.1 och 52.3

Direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG: artikel 3.1

Anförda nationella bestämmelser

Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor (lag nr 363/2007 om bekämpning av otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter och om anpassning av den gällande lagstiftningen till den europeiska konsumentskyddslagstiftningen)

Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (lag nr 123/2012 om el och naturgas):

– I artikel 143.1 k stadgas att leverantören av naturgas bland annat är skyldig att lämna ut transparent information till slutförbrukarna om priser, tariffer och

villkor för tillgång till och utnyttjande av de tjänster som leverantören tillhandahåller och att försummelse av denna skyldighet utgör en administrativ överträdelse (*contravenția*) (artikel 194.24¹) för vilken det påförs böter på mellan 20 000 och 400 000 rumänska lei (RON) (artikel 195.2 c).

- I artikel 194.33 stadgas att försummelse av bestämmelserna om information till konsumenter av naturgas utgör en administrativ överträdelse (*contravenția*) för vilken det påförs böter på mellan 10 000 och 200 000 RON (artikel 195.2 b).

Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 29/2016 (regelverk om leverans av naturgas till slutförbrukarna godkänt genom ANRE:s beslut nr 29/2016):

- I artikel 22.1 föreskrivs att leverans av naturgas på en konkurrensutsatt marknad ska utföras baserat på det leveransavtal i fri konkurrens som har ingåtts mellan leverantören och slutförbrukaren, till det pris för leverans av gas och på de kommersiella villkor som har förhandlats fram mellan dem eller fastställts genom standardofferter.

Ordinul ANRE nr. 106/2014 privind modalitățile de informare a clienților finali de către furnizorii de gaze naturale cu privire la condițiile comerciale de furnizare a gazelor naturale (ANRE:s beslut nr 106/2014 om formerna för hur leverantörerna av naturgas ska informera slutförbrukarna om de kommersiella villkoren för leverans av naturgas):

- I artikel 4.1, 4.2, 4.5 och 4.6 föreskrivs att slutförbrukaren har rätt att ingå leveransavtalet både genom direkta förhandlingar och genom att acceptera standardofferter från leverantören. För det fall kunden accepterar standardofferten är leverantören skyldig att i avtalet ta med åtminstone all information som standardofferten innehåller samt att sammanställa och presentera informationen på ett enkelt, tydligt, lättläst och lättillgängligt sätt som underlättar förståelsen av avtalet.

Ordinul ANRE nr. 27/2020 pentru stabilirea unor măsuri privind furnizarea gazelor naturale la clienții casnici în perspectiva eliminării prețurilor reglementate (ANRE:s beslut nr 27/2020 med åtgärder beträffande leverans av naturgas till hushållskunder i syfte att eliminera reglerade tariffer):

- I artikel 7.1 föreskrivs att för det fall hushållskunden inte har utnyttjat sin valmöjlighet före den 30 juni 2021 och inte med sin nuvarande leverantör eller med en annan leverantör har ingått avtalet om leverans av naturgas i fri konkurrens anses offerten från den nuvarande leverantören vara accepterad. Vidare anses avtalet med avseende på den aktuella offerten vara underförstått accepterat på de villkor som fastställs i Codul civil (civil lagen) om inte kunden före detta datum meddelar leverantören att han eller hon inte vill underteckna avtalet eller efterfrågar en ändring av/ett tillägg till villkoren/klausulerna i avtalet.

Regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniul energiei, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 62/2013 (regelverk om konstaterande och anmälan av samt sanktion för överträdelser av gällande bestämmelser i elbranschen godkänt med ANRE:s beslut nr 62/2013):

- I artikel 21.1 och 21.2 föreskrivs att samtidigt som det påförs en administrativ sanktion (*sancțiunea contravențională*) ska det fastställas åtgärder och frister för att återupprätta rättsenliga förhållanden och/eller korrekt tillämpning av lagstiftningen och för att avhjälpa det befintliga missförhållandet. Vidare ska den person som har begått överträdelser, inom de frister som framgår av protokollet om konstaterande av och sanktion för administrativ överträdelse, undanröja de konstaterade oegentligheterna genom att fullgöra de rättelseåtgärder som har fastställts.

Ordonanța Guvernului (OG) nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (regeringsdekret nr 2/2001 om regelverket för administrativa överträdelser):

- I artikel 5.7 föreskrivs att för en och samma administrativa överträdelse (*contravenția*) får det endast påföras en administrativ sanktion (*sancțiunea contravențională*) och en eller flera tilläggsstraff.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 I protokollet av den 11 oktober 2021 om konstaterande av och sanktion för administrativ överträdelse (nedan kallat protokollet av den 11 oktober 2021) fann ANRE att Engie România i egenskap av auktoriserad leverantör av naturgas hade begått flera överträdelser av bestämmelserna om de skyldigheter som leverantören av naturgas har gentemot slutförbrukarna.
- 2 För det första hittade ANRE följande oegentligheter i standardofferterna för leverans av naturgas: i) ingen uppgift om utfärdningsdatumet, (ii) ingen uppgift om giltighetstiden och (iii) ingen uppgift om något alternativ till att skicka fakturan på elektronisk väg.
- 3 För det andra påpekade ANRE att det i några standardofferter saknades en uttrycklig uppgift om rätten att, under vissa omständigheter, ändra priset för leverans av naturgas – även om klausulerna i avtalet innehöll dessa villkor och hushållskunderna i vederbörlig ordning informerades om informationsskyldigheten och om de olika alternativen – vilket innebar att prisändringen kunde uppstå som en konsekvens av externa och oförutsebara händelser.
- 4 Kunderna informerades i själva verket om ”elimineringen av priser som regleras av ANRE för leverans av naturgas till hushållskunder” och de gjordes uppmärksamma på höjningen av priset för leverans av naturgas, vilket kunderna

- accepterade den 1 juli 2021, från ett belopp på 155,24 RON/MWh, exklusive mervärdesskatt, till ett belopp på 175 RON/MWh, exklusive mervärdesskatt, från och med den 1 november 2021. Detta ytterligare meddelande omfattade även ett tilläggsavtal för höjningen, upp till det sistnämnda beloppet, av priset för leverans av naturgas.
- 5 På grundval av konstaterandena enligt protokollet av den 11 oktober 2011 beslutade ANRE att Engie România skulle påföras böter till ett sammanlagt belopp på 800 000 RON och tilldelas en varning i ett särskilt fall.
 - 6 ANRE fastställde vidare några rättelseåtgärder som Engie România skulle vidta inom 15 dagar från datumet för tillkännagivandet av ovannämnda protokoll. Rättelseåtgärderna bestod i att meddela de slutförbrukare som identifierades i detta protokoll samt att identifiera och meddela samtliga slutförbrukare som hade accepterat standardofferter med fast pris med giltighet under avtalsperioden att det fasta priset på naturgas som Engie România hade förbundit sig till genom standardofferter skulle upprätthållas och att de tilläggsavtal som hade översänts till de berörda kunderna om höjningen av priset för leverans av naturgas skulle upphävas.
 - 7 Innan protokollet av den 11 oktober 2021 antogs genomförde Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului (den nationella konsumentskyddsmyndigheten) (nedan kallad ANPC) en granskning av Engie România som resulterade i ett protokoll om konstaterande av och sanktion för administrativ överträdelse. I detta protokoll av den 14 september 2021 ansåg denna myndighet att Engie România vid utövandet av sin ekonomiska verksamhet hade använt sig av vilseledande och aggressiva affärsmetoder i strid med bestämmelserna i lag nr 363/2007.
 - 8 Enligt ANPC bestod dessa affärsmetoder i utskick till konsumenterna av meddelanden som innehöll inledande offerter vilka angav ett bestämt pris och bestämda villkor med en giltighet på 12 månader och som konsumenterna underförstått ansågs acceptera. Detta åtföljdes efter tre månader av utskick av nya meddelanden som innehöll offerter med ett annat pris. På så sätt vilseledde Engie România konsumenterna, eftersom priset ändrades under de inledande offerternas giltighetsperiod.
 - 9 På grundval av konstaterandet av dessa otillbörliga affärsmetoder ålade ANPC genom beslut av den 14 september 2021 Engie România att upphöra med dessa affärsmetoder. ANPC belade genom samma beslut även Engie România med näringsförbud till dess att dessa affärsmetoder hade upphört. Vidare skulle Engie România avstå från att ändra priset för leverans av naturgas till hushållskunder.
 - 10 Engie România överklagade (genom *plângerea contravențională*) protokollet av den 11 oktober 2021 till Judecătoria Sectorului 4 București.

- 11 Genom dom av den 14 mars 2022 ogillade Judecătoria Sectorului 4 București överklagandet (*plângerea contravențională*) och fastställde protokollet av den 11 oktober 2021.
- 12 Engie România har överklagat domen av den 14 mars 2022 till den hänskjutande domstolen, som har att meddela ett slutligt avgörande i målet. Engie România har inom ramen för överklagandet yrkat att det ska inhämtas förhandsavgörande från EU-domstolen beträffande de i tolkningsfrågorna angivna aspekterna.

Parternas huvudargument

- 13 I protokollet av den 11 oktober 2011 ansåg ANRE för det första att Engie România inte hade fullgjort den lagstadgade skyldigheten att på ett öppet, explicit och transparent sätt ge sina slutförbrukare tillgång till tydlig information om sina priser för leverans av naturgas på förbrukningsställena.
- 14 För det andra ansåg ANRE att de standardofferter som hade accepterats av kunder, och på grundval av vilka några avtal hade ingåtts, angav ett fast pris som gällde för en period på 12 månader utan att det i standardofferterna preciserades att leverantören förbehöll sig rätten att ändra/uppdatera det erbjudna priset under den aktuella perioden, vilket emellertid angavs i de ingångna avtalen.
- 15 Eftersom varje prisändring som görs efter det att ett avtal har ingåtts på grundval av en standardoffert utgör ett åsidosättande av det transparenskrav som åvilar leverantören av naturgas enligt artikel 143.1 k i lag nr 123/2012 ansåg ANRE följaktligen att de faktiska omständigheterna utgjorde de administrativa överträdelser (*contravenția*) som avses i artikel 194.24¹ i samma lag.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 16 Den hänskjutande domstolen påpekar först och främst att ANPC och ANRE påförde Engie România sanktioner för samma sak, som de emellertid kvalificerade på olika sätt. Å ena sidan kvalificerade ANPC de faktiska omständigheterna som ett åsidosättande av en lagstadgad skyldighet gentemot konsumenterna enligt lag nr 363/2007. Å andra sidan kvalificerade ANRE samma faktiska omständigheter som ett åsidosättande av transparenskravet enligt artikel 143.1 k i lag nr 123/2012.
- 17 Den hänskjutande domstolen konstaterar vidare att de båda myndigheterna ålade Engie România samma skyldighet att avhjälpa skadan, bestående i att återställa det pris som fastställdes i standardofferterna i april 2021, vilket var avsevärt mycket lägre än inköpspriset för naturgas på den fria marknaden mot bakgrund av utvecklingen av detta pris på marknaden under perioden juli–september 2021 och senare.

- 18 Genom den första tolkningsfrågan ber den hänskjutande domstolen följaktligen EU-domstolen att tolka artikel 3.1 i direktiv 2009/73 som har införlivats med den nationella lagstiftningen genom avdelning II i lag nr 123/2012, på grundval av vilken protokollet av den 11 oktober 2021 antogs.
- 19 I detta hänseende påpekar den hänskjutande domstolen att det är nödvändigt att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen för att få klarhet i huruvida tillsynsmyndigheten i en medlemsstat kan tvinga en leverantör av naturgas att sätta ett annat pris än det marknadspris som regleras i artikel 3.1 i direktiv 2009/73, i ett sammanhang där denna myndighet på grundval av en rättsakt genom vilken det nämnda direktivet har införlivats med den nationella lagstiftningen har påfört den aktuella leverantören sanktioner för att ha åsidosatt transparenskravet gentemot kunderna.
- 20 Genom den andra tolkningsfrågan ber den hänskjutande domstolen EU-domstolen att tolka artiklarna 50, 52.1 och 52.3 i stadgan, eftersom svaret på denna fråga är nödvändigt för att få klarhet i huruvida tillämpningen av principen *ne bis in idem* (som i det aktuella fallet fastställs även i den nationella lagstiftningen med stöd av OG nr 2/2001) kan begränsas i fallet med en dubbel sanktion med olika rättsliga grunder (lag nr 123/2012 respektive lag nr 363/2007) för samma sak.

ARBETSDOKUMENT